گفتگو با محسن کیایی بازیگر فیلم «نگهبان شب»؛

میرکریمی کارگردانی که بازیگر را هرس می‌کند

■ تبسم کشاورز

محسن کیایی، نویسنده و بازیگر سینما و تلویزیون است. او اولین بار با بازی در فیلم «عصر سگی سگی» در سال ۱۳۸۸ به کارگردانی برادرش مصطفی کیایی وارد سینما شد. بعد از درخشش در این فیلم در آثاری چون «بارکد»، «سد معبر»، «در وجه حامل»، «لونه زنبور»، «چهارراه استانبول»، «روز بلوا» و غیره نقش‌آفرینی کرد.

محسن کیایی با «نگهبان شب» رضا میرکریمی در چهلمین دوره جشنواره حضور دارد. فیلمی که به گفته کیایی هم از نظر نگاه به مقوله کارگردانی و هم اتفاقاتی که در فیلمنامه افتاده جزو دو اثر برجسته و برتر میرکریمی محسوب می‌شود. محسن کیایی، بازیگر فیلم سینمایی «نگهبان شب» در گفت‌وگویی با «روزنامه صبا» به سوالات ما در خصوص این فیلم و چالش‌هایش پاسخ داده است.

■ از همکاری با رضا میرکریمی بگویید. کار کردن با ایشان چگونه بود؟

هر بازیگری دوست دارد در کارنامه کاری‌اش همکاری با کارگردان‌های بزرگ دیده شود. میرکریمی جزو کارگردان‌های مهم سینماست و کار کردن با او یکی از هدف‌های من بود که خوشبختانه در سال گذشته این خواسته‌ام به تحقق پیوست. همکاری با ایشان بیش از چیزی که فکرش را می‌کردم برایم جذاب بود. میرکریمی کارگردانی است که با بازیگر درباره نقش حرف می‌زند و او را به راحتی هرس می‌کند. این قضیه بسیار اهمیت دارد، این‌که متوجه می‌شوید چشمی که از بیرون شما را مشاهده می‌کند، چشم کاربلدی است و می‌داند که از بازیگرش چه می‌خواهد، این به شما خیال آسوده می‌دهد تا کارتان را درست‌تر انجام دهید.

■ چه چیزی شما را ترغیب کرد که در «نگهبان شب» بازی کنید؟

حقیقتا چند سال است که آرام آرام کار می‌کنم و عطش این را که پشت هم کار داشته باشم ندارم. پیشنهاد از سوی میرکریمی پیشنهاد جذابی بود. وقتی فیلمنامه را خواندم از کار خوشم آمد به هرحال کاراکتری که من در «نگهبان شب» بازی می‌کنم کاراکتر اصلی نیست. قرار گرفتن در این نقش مکمل که بسیار هم پیچیده است برایم جالب بود. شاید قد و قواره نقش من به اندازه نقش شخصیت اصلی که پسر جوانی آن را بازی کرده نباشد، اما نقش مکمل پیچیده‌ای دارم که وقتی واکنش‌های او را در طول فیلم می‌بینید متوجه می‌شوید با کاراکتر چندوجهی و گیرافتاده‌ای مواجه هستید.

■ از ویژگی‌های نقشتان بگویید. آیا در انتخاب کارها به دنبال تفاوت و چالش هستید؟

عموما دنبال آدرس غلطی که جشنواره‌ها به بازیگران می‌دهند نمی‌روم. در انتخاب نقش‌هایم به این فکر نمی‌کنم که این نقش از نظر ظاهری چه ویژگی‌های عجیب و غریبی دارد، یا این‌که قرار است کاراکتر گریه‌ای بکند یا معلقی بزند، یا دیوانه و معتاد باشد، در جشنواره‌ها به بازیگران این اطلاعات غلط را می‌دهند که در نقشی بازی کنند که لااقل یکی دو تا از این ویژگی‌ها را داشته باشند، اما من معتقدم پیچیدگی درونی نقش است که اهمیت دارد، برای مثال من در «نگهبان شب» نقش مهندسی را بازی می‌کنم که در دوره ورشکستگی گیر کرده و در تلاش است تا از این وضعیت خارج شود، نقش شخصی را بازی می‌کنم که دغدغه‌ها و رفتارش با زندگی و آموزه‌های او در گذشته مغایر است و در چالش با خودش و دیگری قرار گرفته است. میرکریمی از باسابقه‌ترین فیلمسازان جشنواره محسوب می‌شود که عموما او را با درام‌های ساده و در عین حال پر از جزئیاتش می‌شناسند. آیا فکر می‌کنید «نگهبان شب» هم به اندازه «قصر شیرین» و «یه حبه قند» مورد توجه واقع شود؟ چون به هرحال توقع مخاطب از میرکریمی بالا رفته است.

وقتی فیلمنامه را خواندم از کار خوشم آمد به هرحال کاراکتری که من در «نگهبان شب» بازی می‌کنم کاراکتر اصلی نیست. شاید قد و قواره نقش من به اندازه نقش شخصیت اصلی که پسر جوانی آن را بازی کرده نباشد، اما نقش مکمل پیچیده‌ای دارم که وقتی واکنش‌های او را در طول فیلم می‌بینید متوجه می‌شوید با کاراکتر چند وجهی و گیرافتاده‌ای مواجه هستید

من طرفدار فیلم‌های میرکریمی هستم و کارهایش را همیشه دنبال می‌کردم. اگر بخواهم از نظر سلیقه خودم پاسخ شما را بدهم باید بگویم هم از نظر نگاه ایشان به مقوله کارگردانی و هم از نوع اتفاقاتی که در فیلمنامه افتاده «نگهبان شب» جزو دو اثر برجسته و برتر میرکریمی محسوب می‌شود. دو سه بازیگر در فیلم بازی می‌کنند که واقعا درخشان هستند، تورج الوند خیلی خوب بازی کرده است و در کل فیلم از نظر بازیگری و کارگردانی جای خوبی ایستاده است.

■ شما و برادرتان در جشنواره فجر تجربه‌های متفاوتی داشته‌اید. نزدیک به سه سال است که در فجرفیلمی ندارید. این قضیه به دلایل شخصی است یا کاری آماده نداشتید.

ما تقریبا تا سه سال پیش، هرسال در جشنواره، فیلم داشتیم اما دیگر خودمان را با تقویم سینمای ایران هماهنگ نمی‌کنیم. متاسفانه جشنواره فجر، تمام سینمای ایران شده است و همه فکر می‌کنند که باید برای جشنواره کار آماده داشته باشند و بعد هم به سراغ اکران عمومی بروند.

ما برای تماشاگر و اصل این هنر است که کار می‌کنیم، به همین دلیل تمام تلاشمان این است که کاری خوب در موقعیتی مناسب بسازیم. این‌که حالا کار به جشنواره می‌رسد یا نه فرقی نمی‌کند، به همین دلیل هرگز خودمان را با جشنواره تنظیم نمی‌کنیم.

■ علاوه بر بازیگری کار نویسندگی هم می‌کنید کدام برایتان جذاب‌تر است؟ آیا قصد دارید هردو را به طور موازی باهم پیش ببرید؟

از حرفه‌ای که در آن مشغول به کار هستم بسیار راضی بوده و فرقی ندارد کجای کار ایستاده باشم. چه تولید، چه بازی، چه نوشتن همه آن‌ها برایم جذابیت دارند، البته نویسندگی کار سختی است به همین دلیل سعی می‌کنم تا جای ممکن از زیر آن در بروم اما چون در دفتر خودمان مدام در حال تولید هستم، گاهی مجبور به نوشتن هم می‌شوم.

■ مخاطب، محسن کیایی را هم با نقش‌های کمدی به یاد می‌آورد هم جدی، به نظر می‌رسد شما در هر دو حوزه موفق عمل کرده‌اید. ترجیح خودتان بیشتر به کدام سمت است؟

هر بازیگری دوست دارد هر ژانر و مدیومی را در سینما تجربه کند طبیعتا من هم از این غائله مستثنی نیستم، اما سینمای ما به گونه‌ای است که تو را با خودش می‌برد و اجازه نمی‌دهد برای نشان دادن خودت و تغییر تلاش کنی، من با کمدی کارم را آغاز کردم اما در میانه راه تصمیم گرفتم کارهای جدی هم انجام بدهم و فقط در ژانر کمدی باقی نمانم. در صورتی که اگر فقط کار کمدی می‌کردم موفق‌تر می‌شدم و درآمد بهتری هم داشتم. اما ترجیح دادم، همان اندازه که کار کمدی می‌کنم در کنارش کار جدی هم داشته باشم.

■ در حال حاضر مشغول چه کار و فعالیتی هستید؟

سریال «بی‌گناه» را در دفتر خودمان نوشتیم و تهیه‌کنندگی آن را انجام دادیم. این سریال به کارگردانی مهران احمدی است که من بازیگر و سرپرست نویسندگان آن هستم و در روزهای آخر فیلم‌برداری آن به سر می‌بریم.

■ به عقیده شما «نگهبان شب» اثری جشنواره‌پسند است؟

هر جشنواره سیاست‌های خاص خودش را دارد و براساس سیاست‌های خودش انتخاب می‌کند، به همین دلیل ممکن است یک فیلم در جشنواره‌ای مورد قبول واقع شود و در جشنواره‌ای دیگر نه، در کشور ما هم که جشنواره چیز عجیب و غریبی است و سیستم‌اش با تمام دنیا فرق می‌کند. فقط می‌توانم بگویم «نگهبان شب» فیلم استاندارد و قابل احترامی است که قصه‌اش را روایت می‌کند.

بسیاری به پیش‌داوری‌ها در خصوص فیلم‌ها گلایه دارند نظر شما درباره این امر چیست؟

ای کاش منتقدهای ما اجازه می‌دادند جشنواره تمام شود بعد اظهارنظر می‌کردند. متاسفانه دو سال است که ما شاهد نقدهای عجیب و غریب هستیم، شما در طول جشنواره حرف‌هایی می‌شنوید که خیلی شگفت‌انگیز است. در سال‌های گذشته همه‌چیز خبر بود، اما حالا یا کوبیدن‌های بیجاست یا تعریف و تمجیدهای بی‌جاست.